

Số: 2073 /TTr-CĐSVN

Hà Nội, ngày 20 tháng 9 năm 2024

TỜ TRÌNH

**Dự thảo Thông tư quy định về quản lý, bảo trì
kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia**
(*thay thế Thông tư số 03/2021/TT-BGTVT ngày 08/02/2021*)

Kính gửi: Bộ Giao thông vận tải

Thực hiện Quyết định số 1772/QĐ-BGTVT ngày 31/12/2023 của Bộ GTVT về việc ban hành Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2024 của Bộ GTVT; Văn bản số 8925/BGTVT-KCHT ngày 19/8/2024 của Bộ GTVT về việc chấp thuận đề cương chi tiết Thông tư quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

Trên cơ sở Quyết định số 797/QĐ-TTg ngày 05/8/2024 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư, quản lý.

Cục ĐSVN kính trình Bộ GTVT dự thảo Thông tư quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia (*thay thế Thông tư số 03/2021/TT-BGTVT ngày 08/02/2021*) với nội dung như sau:

I. CĂN CỨ PHÁP LÝ

Luật Ban hành văn bản Quy phạm pháp luật số ngày 22 tháng 6 năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 18 tháng 6 năm 2020;

Luật Đường sắt ngày 16 tháng 6 năm 2017;

Nghị định số 06/2021/NĐ-CP ngày 26 tháng 01 năm 2021 của Chính phủ quy định chi tiết một số nội dung về quản lý chất lượng, thi công xây dựng và bảo trì công trình xây dựng;

Nghị định số 32/2019/NĐ-CP ngày 10 tháng 4 năm 2019 của Chính phủ quy định giao nhiệm vụ, đặt hàng hoặc đấu thầu cung cấp sản phẩm, dịch vụ công sử dụng ngân sách nhà nước từ nguồn kinh phí chi thường xuyên;

Nghị định số 56/2022/NĐ-CP ngày 24 tháng 8 năm 2022 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giao thông vận tải;

Thông tư số 26/2022/TT-BGTVT ngày 20 tháng 10 năm 2022 của Bộ GTVT quy định về ban hành văn bản quy phạm pháp luật của Bộ Giao thông vận tải;

Đề án quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư, quản lý được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 797/QĐ-TTg ngày 05 tháng 8 năm 2024.

II. SỰ CẦN THIẾT PHẢI BAN HÀNH THÔNG TƯ

1. Quá trình áp dụng Thông tư số 03/2021/TT-BGTVT ngày 08/02/2021 của Bộ GTVT quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia (sau đây gọi là Thông tư 03)

Thông tư 03 có hiệu lực từ ngày 28/3/2021 thay thế cho Thông tư số 16/2018/TT-BGTVT ngày 04/4/2018. Về cơ bản Thông tư 03 thay đổi chủ thể và trách nhiệm tương ứng trong việc thực hiện bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt so với Thông tư 16/2018/TT-BGTVT cho phù hợp với quy định tại Nghị định 32/2019/NĐ-CP ngày 10/4/2019 của Chính phủ.

Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khách quan về các điều kiện áp dụng nên một số nội dung quy định tại Thông tư 03 về phương thức tổ chức thực hiện bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia chưa thể triển khai thực hiện như:

(1) Phương án tổ chức triển khai chưa được đồng thuận giữa Bộ GTVT, Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp, Tổng công ty ĐSVN.

(2) Việc điều chỉnh cơ cấu tổ chức, chức năng nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị có liên quan để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cần phải có thời gian nhất định và phụ thuộc vào quy định tại các văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan¹.

(3) Bộ máy tổ chức của Cục ĐSVN chưa đầy đủ để đáp ứng nhiệm vụ tăng thêm; phương thức mới sẽ gây xáo trộn lớn về bộ máy tổ chức, nhân sự của Tổng công ty ĐSVN.

Do đó trên cơ sở báo cáo khó khăn, vướng mắc trong việc thực hiện quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt, Thủ tướng Chính phủ có ý kiến chỉ đạo Bộ GTVT đặt hàng toàn bộ việc quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia với Tổng công ty ĐSVN, phương thức này được áp dụng cho công tác quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia từ năm 2021 đến nay².

2. Cơ chế thực hiện quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia trong thời gian tới

Ngày 05/8/2024, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 797/QĐ-TTg phê duyệt Đề án quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư, quản lý (sau đây gọi là Đề án 797). Theo đó, việc thực hiện quản lý, bảo trì tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia được

¹ Nghị định số 11/2018/NĐ-CP ngày 18/01/2018 của Chính phủ về điều lệ tổ chức và hoạt động của Tổng công ty ĐSVN; Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành trung ương về một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

² Văn bản số 636/TTg-CN ngày 19/5/2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia; Thông báo số 04/TB-VPCP ngày 06/01/2022 của Văn phòng Chính phủ.

Bộ GTVT đặt hàng toàn bộ cho Tổng công ty ĐSVN.

Cơ chế này bảo đảm phù hợp với điều kiện thực tế để triển khai thực hiện. Ngày 10/9/2024, Bộ GTVT cũng đã ban hành Quyết định số 1121/QĐ-BGTVT về kế hoạch thực hiện Quyết định số 797/QĐ-TTg ngày 05/8/2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư, quản lý.

Để triển khai bảo trì công trình đường sắt theo Đề án 797, các nội dung về quản lý chất lượng bảo trì, biểu mẫu nghiệm thu cần phải điều chỉnh, bổ sung quy định hiện nay của Thông tư 03 cho phù hợp, cụ thể như sau:

(1) Theo quy định tại điểm b khoản 2 Điều 24 Nghị định 32/2019/NĐ-CP ngày 10/4/2019 của Chính phủ: Khi thanh toán kinh phí đặt hàng, ngoài biên bản nghiệm thu thanh lý hợp đồng từng năm theo biểu mẫu của Nghị định này, còn phải có biên bản nghiệm thu sản phẩm theo quy định của cấp có thẩm quyền. Mặt khác, Điều 26 Nghị định này quy định trách nhiệm của Bộ ban hành, sửa đổi, bổ sung theo thẩm quyền cơ chế giám sát, đánh giá, kiểm định chất lượng và quy chế kiểm tra, nghiệm thu sản phẩm dịch vụ công thuộc Bộ.

(2) Nội dung Thông tư 03 đã có nội dung quy định về quản lý chất lượng bảo trì công trình đường sắt và một số biểu mẫu biên bản nghiệm thu. Tuy nhiên nội dung quy định hiện nay chỉ phù hợp với phương thức tổ chức thực hiện bảo trì của phân bảo dưỡng và sửa chữa công trình riêng lẻ, chưa bảo đảm đầy đủ và chi tiết để có thể áp dụng đặt hàng toàn bộ kế hoạch bảo trì theo phương án được duyệt trong Đề án 797.

Ngoài ra, một số quy định về quản lý chất lượng thi công xây dựng và bảo trì công trình xây dựng từ năm 2021 đến nay đã có thay đổi, việc xây dựng dự thảo lần này đã rà soát lại toàn bộ nội dung quy định của Thông tư 03 để sửa đổi, bổ sung bảo đảm tính đồng bộ và phù hợp.

Từ nội dung phân tích nêu trên, việc xây dựng và ban hành Thông tư quy định việc quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia (*thay thế Thông tư 03*) là rất cần thiết để hoàn thiện thể, chính sách làm cơ sở triển khai công tác bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

III. PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH VÀ ĐỐI TƯỢNG ÁP DỤNG

1. Phạm vi điều chỉnh

Thông tư này quy định về quản lý kết cấu hạ tầng và bảo trì công trình đường sắt quốc gia.

Thông tư này không áp dụng đối với đường sắt tốc độ cao do Dự án đường sắt tốc độ cao hiện nay đang được Chính phủ và Bộ GTVT báo cáo Quốc hội về chủ trương đầu tư, do đó thời gian tới chưa có loại hình này khai thác, bảo trì. Mặt khác đây là công trình đặc biệt quan trọng với các yêu cầu kỹ thuật cao nên việc quản lý, bảo trì theo phương pháp hoàn toàn khác, chưa đủ điều kiện để nghiên cứu, xây dựng nội dung trong Thông tư này.

2. Đối tượng áp dụng: Thông tư này áp dụng đối với các cơ quan, tổ chức gồm:

a) Cục Đường sắt Việt Nam là cơ quan được Bộ GTVT giao nhiệm vụ đặt hàng thực hiện bảo trì, tổ chức triển khai kế hoạch bảo trì.

b) Tổ chức được giao quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt: Doanh nghiệp kinh doanh kết cấu hạ tầng đường sắt do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ được Thủ tướng Chính phủ giao quản lý, sử dụng và khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư, quản lý theo hình thức không tính thành phần vốn nhà nước tại doanh nghiệp.

c) Các cơ quan, tổ chức có liên quan đến công tác quản lý kết cấu hạ tầng và bảo trì công trình đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư.

IV. QUÁ TRÌNH SOẠN THẢO

Thực hiện Quyết định số 1772/QĐ-BGTVT ngày 31/12/2023 của Bộ GTVT về việc ban hành Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2024 của Bộ GTVT, trên cơ sở Đề án 797, Cục ĐSVN đã ban hành Quyết định số 374/QĐ-CĐSVN ngày 09/8/2024 thành lập Tổ soạn thảo Thông tư gồm Lãnh đạo Cục và 11 thành viên tham gia soạn thảo.

Trên cơ sở đề nghị của Cục ĐSVN³, ngày 19/8/2024 Bộ GTVT ban hành Văn bản số 8925/BGTVT-KCHT chấp thuận Đề cương chi tiết Thông tư quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

Ngày 26/8/2024, Cục ĐSVN ban hành Văn bản số 1841/CĐSVN-QLXD&KCHT gửi Tổng công ty ĐSVN đề nghị rà soát quy định về hồ sơ quản lý kết cấu hạ tầng, hồ sơ bảo trì công trình đường sắt tại Thông tư 03/2021/TT-BGTVT để làm cơ sở xây dựng dự thảo.

Ngày 16/9/2024, Cục ĐSVN ban hành Văn bản số 2010/CĐSVN-QLXD&KCHT gửi Tổng công ty ĐSVN lấy ý kiến về nội dung dự thảo Thông tư quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

Từ ngày 09/8/2024, Tổ soạn thảo của Cục ĐSVN đã nghiên cứu, xây dựng và hoàn thiện dự thảo theo yêu cầu quản lý chuyên ngành nhằm khắc phục các tồn tại, bất cập hiện nay do tính chất đặc thù trong lĩnh vực đường sắt, bảo đảm tính thống nhất và đồng bộ với quy định của pháp luật có liên quan.

V. NỘI DUNG CHỦ YẾU CỦA THÔNG TƯ

Bộ cục dự thảo cơ bản giữ nguyên kết cấu của Thông tư 03, nội dung dự thảo gồm 05 chương, 23 điều và 05 phụ lục (giảm 02 điều và tăng 01 phụ lục), việc rà soát, sửa đổi, bổ sung các nội dung của Thông tư 03 cụ thể như sau:

1. Phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng: cơ bản giữ nguyên quy định của Thông tư 03 và làm rõ phạm vi không áp dụng đối với đường sắt tốc độ cao.

³ Văn bản số 1667/CĐSVN-QLXD&KCHT ngày 08/8/2024 về việc trình phê duyệt đề cương chi tiết Thông tư quy định việc quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

2. Nội dung và yêu cầu đối với công tác quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt:

- a) Sửa đổi để làm rõ các yêu cầu cụ thể làm cơ sở để triển khai thực hiện.
- b) Lược bỏ các quy định dẫn chiếu chung chung, không cần thiết.

3. Hồ sơ quản lý kết cấu hạ tầng, hồ sơ bảo trì công trình đường sắt: sửa đổi và làm rõ các nội dung quy định cho phù hợp với yêu cầu thực tiễn gồm:

a) Hồ sơ quản lý được xây dựng, cập nhật thường xuyên bảo đảm phù hợp với trạng thái hiện tại của công trình và dùng để tra cứu thông tin, phục vụ xây dựng, theo dõi công tác bảo trì công trình đường sắt.

b) Hồ sơ hoàn thành bảo trì được xây dựng theo từng nhiệm vụ của kế hoạch bảo trì sau khi hoàn thành. Hồ sơ sửa chữa công trình được lập theo quy định tại Nghị định 06/2021/NĐ-CP, hồ sơ hoàn thành bảo dưỡng được chi tiết về nội dung và thành phần hồ sơ bảo đảm phù hợp với điều kiện hiện nay đang thực hiện.

c) Sau khi hoàn thành công tác bảo trì, trên cơ sở hồ sơ hoàn thành bảo trì, các nội dung công việc đã thực hiện được cập nhật vào hồ sơ quản lý để phục vụ cho công tác kiểm tra, theo dõi, sử dụng để xây dựng kế hoạch bảo trì năm tiếp theo.

d) Quy định về cơ sở dữ liệu về bảo trì công trình đường sắt là tập hợp các thông tin về công trình và lịch sử bảo trì công trình đường sắt được cập nhật, khai thác sử dụng trên hệ thống thông tin quản lý kết cấu hạ tầng đường sắt (VNRA-MIS).

4. Đánh giá an toàn công trình, xử lý công trình có dấu hiệu nguy hiểm, công trình hết thời hạn sử dụng, công tác quan trắc, kiểm định xây dựng:

a) Sửa đổi, bổ sung để chi tiết các nội dung cần thực hiện, bảo đảm phù hợp, đồng bộ theo quy định tại Nghị định số 06/2021/NĐ-CP.

b) Quy định rõ trách nhiệm của các chủ thể có liên quan và trình tự thực hiện đối với từng trường hợp cụ thể trong quá trình thực hiện.

c) Lược bỏ quy định xử lý đối với công trình đường sắt hết thời hạn sử dụng có nhu cầu sử dụng tiếp do nội dung này không phù hợp với điều kiện áp dụng.

5. Lập kế hoạch bảo trì

a) Sửa đổi, bổ sung để làm rõ về trình tự xây dựng, nội dung kế hoạch và thành phần hồ sơ trình kế hoạch bảo trì.

b) Bổ sung quy định về việc phê duyệt nhu cầu bảo trì để bảo đảm tính đồng bộ với quy định của pháp luật về ngân sách.

c) Bổ sung nội dung dự phòng cho các nhiệm vụ xử lý khẩn cấp sự cố công trình; khắc phục hậu quả sự cố, thiên tai và chuẩn bị đầu tư sửa chữa công trình năm tiếp theo.

d) Bổ sung quy định về việc phê duyệt danh mục công trình chuẩn bị đầu tư để chủ động triển khai công tác chuẩn bị đầu tư nhằm rút ngắn thời gian thực hiện các dự án sửa chữa công trình đường sắt.

6. Thực hiện kế hoạch bảo trì

a) Sửa đổi và chi tiết các nội dung quy định về trình tự và trách nhiệm triển khai thực hiện đối với từng nhóm nhiệm vụ của kế hoạch bảo trì: bảo dưỡng thường xuyên, sửa chữa định kỳ, công tác khác, khắc phục hậu quả sự cố, thiên tai bước 1.

b) Làm rõ quy định đối với trường hợp sửa chữa đột xuất công trình khi phát hiện có dấu hiệu nguy hiểm, không bảo đảm an toàn cho khai thác, sử dụng.

c) Bổ sung quy định về nội dung quy định và trình tự thực hiện đối với công trình sửa chữa có quy mô nhỏ hơn 500 triệu đồng để bảo đảm đầy đủ cho các trường hợp sửa chữa công trình theo quy định tại Nghị định số 06/2021/NĐ-CP.

7. Quản lý chất lượng bảo trì công trình

a) Sửa đổi, bổ sung để làm rõ trách nhiệm các chủ thể có liên quan trong việc quản lý chất lượng bảo trì công trình đường sắt, bảo đảm tính đồng bộ với phương án triển khai kế hoạch bảo trì. Theo đó, tổ chức được giao quản lý tài sản là đơn vị trực tiếp chịu trách nhiệm quản lý chất lượng, tổ chức nghiệm thu khối lượng, chất lượng bảo trì công trình; Cục ĐSVN thực hiện quản lý chất lượng bảo trì thông qua việc kiểm soát nội dung công việc do tổ chức được giao quản lý tài sản thực hiện, tổ chức nghiệm thu xác nhận hoàn thành và quản lý hợp đồng đặt hàng theo quy định của pháp luật về ngân sách Nhà nước.

b) Chi tiết các trường hợp quản lý chất lượng đối với từng nhóm nhiệm vụ của kế hoạch bảo trì: bảo dưỡng thường xuyên, sửa chữa định kỳ, công tác khác để bảo đảm phù hợp với điều kiện thực tiễn.

c) Điều chỉnh các phụ lục biểu mẫu biên bản nghiệm thu bảo đảm đồng bộ với phương án triển khai kế hoạch bảo trì.

8. Báo cáo định kỳ trong quá trình thực hiện bảo trì: sửa đổi nội dung quy định về chủ thể thực hiện báo cáo cho đồng bộ với phương án triển khai kế hoạch bảo trì (đặt hàng toàn bộ). Việc báo cáo định kỳ do tổ chức được giao quản lý tài sản thực hiện báo cáo Bộ GTVT và Cục ĐSVN.

9. Chi phí quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt

a) Bổ sung chi phí quản lý hợp đồng đặt hàng để sử dụng cho các nhiệm vụ do Cục ĐSVN thực hiện, chi phí này được xác định bằng dự toán lập hàng năm và không vượt quá 10% của chi phí quản lý, giám sát công tác bảo dưỡng thường xuyên.

b) Chi tiết các nội dung quy định dẫn chiếu để xác định chi phí bảo trì đối với từng nhóm nhiệm vụ của kế hoạch bảo trì: bảo dưỡng thường xuyên, sửa chữa định kỳ, công tác khác để bảo đảm phù hợp.

(Các nội dung sửa đổi, bổ sung nội dung chi tiết được trình bày tại Bảng so sánh nội dung dự thảo kèm theo Tờ trình này)

VI. NHỮNG VẤN ĐỀ CÒN CÓ Ý KIẾN KHÁC NHAU:

Quá trình xây dựng dự thảo Cục ĐSVN đã lấy ý kiến 02 lần của Tổng công ty ĐSVN về việc rà soát hồ sơ và nội dung dự thảo chi tiết. Tuy nhiên trong thời gian vừa qua, do ảnh hưởng bởi bão YAGI và hoàn lưu bão gây thiệt hại đến kết cấu hạ tầng đường sắt khu vực phía Bắc, Tổng công ty ĐSVN cũng đang tập trung chỉ đạo khắc phục hậu quả thiên tai và chưa có đủ điều kiện để nghiên cứu kỹ nội dung dự thảo để tham gia ý kiến đầy đủ; khi nhận được ý kiến góp ý của Tổng công ty ĐSVN, Cục ĐSVN tiếp tục nghiên cứu, tiếp thu, giải trình và báo cáo Bộ GTVT.

Do yêu cầu về thời gian trình dự thảo trong tháng 9/2023, nội dung dự thảo chưa kịp lấy ý kiến tham gia của các cơ quan, tổ chức có liên quan. Cục ĐSVN kính đề nghị Bộ GTVT tổ chức lấy ý kiến về nội dung dự thảo, Cục ĐSVN có trách nhiệm nghiên cứu, tiếp thu và giải trình đầy đủ ý kiến tham gia, tiếp tục hoàn thiện dự thảo để kịp thời báo cáo Bộ GTVT theo quy định.

VII. ĐỀ XUẤT KIẾN NGHỊ:

Trên đây là Tờ trình Dự thảo Thông tư quy định về quản lý, bảo trì kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia.

Cục ĐSVN kính đề nghị Bộ GTVT xem xét, thẩm định theo quy định.

Xin trân trọng cảm ơn./.

Kèm theo Tờ trình này là các tài liệu sau:

- *Dự thảo Thông tư;*
- *Bảng so sánh nội dung dự thảo Thông tư;*
- *Báo cáo đánh giá tác động của chính sách đối với Dự thảo Thông tư;*
- *Văn bản thẩm định của bộ phận pháp chế Cục ĐSVN kèm theo ý kiến giải trình của tổ soạn thảo.*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thứ trưởng Nguyễn Danh Huy (để b/c);
- Các đồng chí Lãnh đạo Cục;
- Các Vụ: KCHT, Pháp chế - Bộ GTVT;
- Các phòng: QLXD&KCHTĐS, PC-TT (để t/h);
- Lưu: VT, QLXD&KCHTĐS (Thuận).

CỤC TRƯỞNG

Trần Thiện Cảnh

